

YASHIL

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№5

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 1882 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-mayda ruxsat etildi.

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayeich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

“Zavur kollektor suvlarining kimyoviy tarkibi tahlili va ularni tozalash zarurati (Qoraqalpog‘iston Respublikasi misolida)”.....	20
Kungiratbay Sharipov, Ma‘ruf Nurmanov	
Forming demand and stimulating sales in Uzbekistan.....	26
Musayeva Shoirazimovna	
Членство в ВТО как драйвер развития: взгляд Узбекистана через призму опыта Вьетнама и Казахстана.....	30
Ж.Я.Нуриллаев	
Mamlakatimizda tizimli ahamiyatga molik banklarni aniqlash tartibi va ularning bank tizimi moliyaviy barqarorligiga ta'siri tahlili.....	37
Xolmamatov Farhodjon Kubaevich	
O'zbekiston respublikasida aholi bandligini ta'minlashdagi dolzarb masalalar	44
Ibragimov Elmurod Gulboynor o'g'li	
O'zbekiston respublikasida elektr energiyasi ta'minoti hajmini yalpi ichki mahsulot hajmiga ta'sirini ekonometrik tahlil qilish	48
Fayziyev Rabim Alikulovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida tijorat banklarining xizmat turlarini takomillashtirish amaliyoti	60
Umurzoqova Adiba Ochilovna	
Qishloq xo'jaligi kooperativi boshqaruv tizimida buxgalteriya hisobini tashkil qilishning o'ziga xos xususiyatlari	67
Abduraxmanov Ramazon Abdullayevich	
O'zbekistonda qishloq xo'jaligi mahsulotlari umumiy hajmini prognozlashda ekonometrik modellar (yillik)	72
Qodirov Farxod Amirovich, Bo'riyeva Qundiz Muratbaevna	
Oziq-ovqat mahsulotlari xavfsizligi tizimini takomillashtirishning nazariy va amaliy jihatlari.....	77
Mahamatova Maftuna	
Xufiyona va yashirin iqtisodiyotning amaliy tahlili o'zbekiston miqyosida.....	83
Koshanov Abdimurat Azat uli	
Soliq tizimini barqarorligini belgilovchi omillar tahlili.....	87
Nurillayev Jasurbek Davronbekovich	
Mahalliy budjetlar daromad manbalarini mustahkamlash omillari.....	92
Soatova Nodira Boboxanovna	
Bank infratuzilmasining raqamli transformatsiyasi va resurslar bazasi shakllanishi: nazariy asoslar va texnologik yondashuvlar.....	97
Raxmatov Azizjon Jaloliddinovich, Jumayev Muzaffar Mahmud o'g'li	
Ichki auditning transformatsion potentsiali: tahliliy amallarni takomillashtirish orqali samaradorlikni oshirish.....	102
Misirov Akbarali Pardaboyevich, Ismoilov Asadbek Abdusamat o'g'li	
Xorijiy mamlakatlarda yashil moliyalashtirishni rivojlantirish yo'llari.....	110
Qorriyeva Shahnoza Safarbayevna	
Yashil moliya – iqtisodiy rivojlanish mexanizmi sifatida	117
Nodir Xidirov G'iyosaliyevich	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarning likvidliligi va moliyaviy barqarorligini ta'minlashning xorij tajribasi va uning amaliy ahamiyati	122
Bauyetdinov M.J.	
Теоретические подходы к определениям агрессии социально - экономической и политической стабильности государства как фактор повышения рекреационных потребностей	128
Алимова Райхона Баходировна	
Innovatsion ta'lim texnologiyalari asosida talabalarning metodik tayyorgarligini shakllantirish.....	139
Komilov Umidjon Normurod o'g'li, Tulyaganova Gulnoza Olimjon qizi	

Kichik biznes subyektlarini moliyalashtirish manbalari	143
Nematulloyev Suxrob Sobirovich	
Bir qatlamli elastik asosda joylashgan to'sinning seysmik kuchlar ta'siridagi tebranishining V.Z. Vlasov usuli asosida analitik tadqiqi	148
Kamola Xaydarova	
"Sibir daryolarining burilishi" loyihasining tarixiy va retrospektiv tahlili	153
Mahmudov Nosir Mahmudovich	
Sarguzasht turizmini rivojlanishi va sarguzasht turlarda turistlarning xavfsizligini ta'minlashda instruktor-gidlarning roli	159
Tilovmurodov Dostonbek Furqat o'g'li	
Scientific-theoretical foundations of the use of ict in ensuring management efficiency and security in enterprises	165
Khalilov Bekzod Akhmatovich	
Tijorat banklarida kredit riskini boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish yo'nalishlari.....	171
Mirtursunova Dinara Anvarovna	
O'zbekiston respublikasi tijorat banklarida masofaviy bank xizmatlarini joriy etishni takomillashtirish yo'llari.....	175
Tangriyev Izzat Raxmatullayevich	
Qashqadaryo viloyatida eko va etno turizmni rivojlantirishning istiqbollari va iqtisodiy samaradorligi.....	181
Erkayeva Barno, Xushvaqto'v Ramziddin	
O'zbekiston bank tizimida raqamli valyutalar va yashil investitsiyalar integratsiyasini takomillashtirish	186
Nodirov Azizxon Asrorovich	
Global energiya noaniqligining o'zgaruvchanligi ekonomertik modellari	192
Bexzod Qo'ziboev	
Экоцифра: цифровизация МСП для зеленого устойчивого роста	197
С.С. Убаева	
Qishloq xo'jaligini barqaror rivojlantirish va ekologik toza hududni yo'lga qo'yishning ahamiyati	201
Ergashov Ulug'bek Zoxidjonovich	
Statistika fanining shakllanish bosqichlari va rivojlanish tendensiyalari	206
Nabixodjaev Abbas Abdupattahovich, Umarova Mukaddas Abbasovna	
Hududlarning atmosferaga chiqaradigan zararli chiqindilar miqdorini sanoat mahsulotiga nisbati bo'yicha tahlili	210
Baqoyev Husan Nuriddinovich	
Qayta tiklanadigan vodorod narxlari strategiyasini o'rganish: xarajat noaniqliklarini bartaraf etish	216
Nuraliyeva Komila Sanakulovna	
Qishloq xo'jaligini "yashil" iqtisodiyot asosida rivojlantirishga o'tishning zarurligi va mohiyati	221
Yoldoshev Mutalib Ibrohimovich	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda "yashil investitsiyalar" dan foydalanishning xorij tajribalari	225
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna, Rustamova Nasiba Arslanovna	
Ijtimoiy iqtisodiy ehtiyojlar va ularning iqtisodiy rivojlanishdagi o'rni.....	230
Raxmonova Feruza Musaqulovna	
Oliy ta'lim xizmatlarini ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotda tutgan o'rni.....	234
Mirzaxajeva Shaxzoda Shuxratovna	
Tijorat banklari muammoli kreditlarining likvidlikka ta'siri.....	240
Karshiyev Adham Anvarovich	
Kichik firmalarning raqobatbardoshligini oshirishning nazariy metodologik jihatlar.....	245
Ruzmetov Davron Ibrogimovich, Aliyev Maqsudbek Erkinovich	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarning moliyaviy resurslaridan samarali foydalanish imkoniyatlari.....	251
Talapova Nargiza Baxriddinovna	

“Deviant xulq-atvorli o’smirlarning ijtimoiy moslashuvining psixologik xususiyatlari”	255
Saidbekova Feruza Anvarbek qizi	
Aholi daromadlarini diversifikatsiya qilishda davlat siyosatining roli va imkoniyatlari	258
Nutfullayev Shohrux Mexli o’g’li, Qurbanov Ulug’bek Erkinovich	
Анализ показателей развития зелёной химии по всему миру и в узбекистане за последние десять лет	262
Фозилова Фирангиза Комиловна	
Tijorat banklarining o’zbekiston respublikasi iqtisodiyotiga ta’siri	270
Masharipov Rasulbek Jo’rabekovich	
Biznes birlashuvda buxgalteriya hisobi va auditni takomillashtirish yo’nalishlari	273
Hamroyeva Zuhra Amiral qizi, Xayitboyeva Laylo Oybekovna, Mirzarayimov Sardorbek Ravshanovich	
O’zbekiston respublikasida pul-kredit siyosatining maqsadi	277
Adilov Zuxriddin Marip o’g’li	
Qishloq xo’jaligi mahsulotlarining ishlab chiqarish va bozorlararo aloqalarining statistik o’zgarish tendensiyalari	281
Zakirova Umida Maxamadaminovna	
Iqtisodiy bilimlarni shakllanishi va rivojlanishi	286
Po’latov Abdulloh Xolxo’jayevich	
Теоретические основы эффективного управления финансовыми ресурсами предприятий с государственной долей (на примере узбекистана)	291
Ахмедов Дилшод Турсункулович	
Robototexnika asoslari va maktab ta’limida qo’llanilishi	298
Tuxliyev Muslimbek Sherzod o’g’li	
Sun’iy intellektlar yordamida o’quvchilarni hayotiy faoliyat ko’nikmasini shakllantirishi	303
Mirxasilova Zulfiya Kochkarovna, Abdurahmanova Ozoda Djo’rayevna, Kurbanov Azimjon Jo’raboy o’g’li	
Levi tengsizligi uchun A.N. Kolmogorov teoremlari	316
Saypiddinov Shukrullo Sadrdinovich, Baxramov Rustamjon Qambarali o’g’li	
Rivojlanayotgan mamlakatlar bank tizimida raqamli moliyaviy texnologiyalarni joriy etish afzalliklari	320
Xodjimamedov Akmal Ashurovich, Umedov Abdullo Umedovich	
O’zbekiston respublikasining mdh mamlakatlari bilan tashqi savdo faoliyati tahlili: o’zgarish tendensiyalari va istiqbollari	326
Ilyosov Asrorjon Axrorjon o’g’li, Abdullaev Alisher Maxmudovich, Tuxtasinova Muxayyo Mirzasultonovna	
Elektron tijoratni rivojlantirishning xorij tajribasi	330
Madieva Zuxra Iskandarbekovna	
Inson resurslarini o’rganishning asosiy yondashuvlari: mohiyat-ta’rifiy tahlil	336
Bakirov Qobiljon Mamatyusupovich	
Bandlikni ta’minlashda davlat tomonidan institutsional muhit yaratishning roli	340
Dilorom Tojiboyeva, Umida Ravshanovna Anvarova	
Mamlakatimizda islom moliyasini rivojlantirish maqsad va choralari	346
Xoliyorov Xomid Boynazarovich	
Разработка экспертной системы для оценки финансового состояния предприятия	352
Tajibayeva Kizlargul Ajiniyazovna	
Farg’ona vodiysi viloyatlarida kichik biznes ko’rsatkichlarining o’zgarishi: panel regressiya tahlili	362
Tojiyeva Muhabbatxon Mansurjon qizi	
O’zbekiston Respublikasida makroiqtisodiy ko’rsatkichlarni hisoblashdagi asosiy muammolar va ularning yechimlari	368
Farmonov Ilhomjon Iqboljon o’g’li	
Xorijiy tajriba asosida korxonalar innovatsion faolligini boshqarishni takomillashtirish	374
Hakimova Nozimaxon Sobirjon qizi	
Mahalliy davlat hokimiyati organlarida milliy kadrlar zaxirasini shakllantirish	380
G’aniev Elyor Sobirjonovich	
O’zbekistonda sirkulyar iqtisodiyotga o’tishning ahamiyati	386
Mirzayev Muzaffar Maxmudovich	

The role of international investments in greening and ecological rehabilitation of the aral sea region	392
Ospanova Feruza Bazarbaevna	
“Зеленое направление” совершенствования бухгалтерского учета	397
Ибрагимов Гайратжон Артикович	
Xarajatlarni kelib chiqish joylari va javobgarlik markazlari bo'yicha hisobga olishni takomillashtirish	403
Xamidova S.Ya.	
Mintaqalarni iqtisodiy rivojlantirishning metodologik asoslari va ularni takomillashtirish.....	409
Toshaliyeva Saodat Toxirovna	
O'zbekistonda kichik turar joy biznesini rivojlantirishda xorijiy tajribalar	414
Yo'ldashev Bekzodjon Sherzodjon o'g'li	
Tijorat banklarida davlat maqsadli dasturlarini moliyalashtirish yuzasidan ilmiy-nazariy qarashlar.....	419
Shodiyev Shuhrat Sunnat o'g'li	
Qandolat mahsulotlari bozorida marketing strategiyalaridan foydalanishning xorijiy mamlakatlar tajribasi.....	426
Azlarova Munira Muxammad-Amin qizi	
Risk management in commercial banks, methodological approaches and practical implementation	433
Baymuratova Zina Aqilbekovna, Jarilkapova Naubaxar Paraxat qizi	
The impact of competition on economic growth: evidence from uzbekistan's automotive industry.....	439
Saydaliyeva Dilrabo Baxriddin qizi	
Raqamli texnologiyalarning oliy talim xizmatlarini rivojlantirishdagi o'rni.....	444
Mirzaxadjayeva Shahzoda Shuxratovna	
Развитие производства сельскохозяйственной продукции путем развития цифровых технологий.....	450
Юсупов Мухиддин Соатович	
Tijorat banklarida loyihaviy moliyalashtirish risklarini boshqarish amaliyotini takomillashtirish	457
Berdiyev Akram O'ktamovich	
Iqtisodiy tarmoqlarni soliqqa tortish orqali investitsiya loyihalarini rivojlantirish.....	463
Sharipov Eldor Salohiddin o'g'li	
Iqtisodiyotda investitsiya va kredit salohiyatini bank faoliyatiga ta'siri.....	468
Ergashova Nilufar Sobirovna	
Qurilish materiallari sanoati korxonalarining raqobatbardoshlik salohiyatini boshqarishni takomillashtirish	473
Tashmukhamedova Karima Samatovna	
Ziyorat turizmini rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari va istiqbollari.....	479
Kurbanova Mohinur Xabib qizi	
Xalqaro sayohat lug'ati va uning shakllanishi.....	487
Abduaxadova Zilola Djamoliddinovna	
Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari va uni o'zbekiston respublikasi hisob tizimini rivojlantirishdagi o'rni va ahamiyati.....	492
Quvvatov G'olibjon Baxtiyor o'g'li	
Kooperatsiyalarning tutgan o'rni va ahamiyati.....	501
Mirzayev Musurmon Umidullayevich, Ziyadullayev Ilhom Narkobilovich	
Использование методов математического моделирования при внедрении коммерческих автоматических систем	505
Курбанова Рахима, Ахмедов Мехрохжон	
Tijorat banklari kapitalidagi davlat ulushini kamaytirish yo'llari.....	511
Vasiyev Alisher Samiyevich	
Механизмы трансформации неформального сектора в официальную экономику на основе финансовых инструментов.....	515
Кошанов Абдимурат Азат ули, Муртазаев Шахрух Коньскайлиевич	

The impact of tourism on the economy of Uzbekistan	519
Xaydarova Marjona, Muxamedboyeva Muxlisa, Umarov Kamron, Usmanova Aziza	
Mintaqada gastroturizm rivojlanishining iqtisodiy asoslari va zamonaviy tendensiyalari	525
Masharipova Manzura Alimbayevna	
Tikuv-trikotaj korxonalari brend jozibadorligini oshirishning ilmiy-nazariy jihatlarini	535
O'rinov Akmaljon Axmadjonovich	
Bank tizimida hisobotlarni avtomatlashtirish texnologiyalari	542
Sodiqov Sanjar Saydullo o'g'li	
Engineering programs in Uzbekistan on the verge of fifth industrial revolution	547
Khasan Khankeldiyev	
Aksiyadorlik jamiyatlarining boshqaruvini yaxshilashda korporativ madaniyatning ahamiyati	551
Akramova Nazokat Israilovna	
Tadbirkorlik faoliyatining iqtisodiy taraqqiyotdagi o'rni	562
Amonov Mehridin Oromiddinovich	
O'zbekiston sanoat tarmoqlarida kooperatsiya asosida tayyor mahsulotlar ishlab chiqarishni mahalliyashtirish tizimini takomillashtirish yo'llari	572
Xalilova Sevaraxon Alijon qizi	
Moliyaviy barqarorlikning asosiy ko'rsatkichlari va ularning tahlili	578
Urmanbekova Iroda Farxodovna	
Tijorat banklarining mamlakat iqtisodiyotida tutgan o'rnini tahlil qilish	583
Kilicheva F.B., Mengnorov A.A., Bozorova O.R.	
Bog'dorchilik tarmog'ida klasterlarni joriy qilishda yevropa tajribasini qo'llash imkoniyatlari	591
Ergashov Ulug'bek Zoxidjonovich	
To'qimachilik klasterlarini boshqarishda xorijiy mamlakatlar tajribasi	598
Mansurov Saidxo'ja Kamalovich	
Barriers to tourism infrastructure development in uzbekistan: a critical analysis	605
Sarvinov Shodmonova	
Xalqaro bozorda qishloq xo'jaligi mahsulotlari raqobatbardoshligini oshirish	609
Mengnorov Almardon Abdirahmonovich	
O'zbekiston respublikasida infratuzilma loyihalarini amalga oshirishdagi risklarni boshqarish	620
Yusupova Zilola Ismoiljon qizi	
Korxonaning iqtisodiy barqarorligiga erishishning zamonaviy tendensiyalari	626
Iminova Nargizaxon Akramovna	
Qishloq joylari maishiy xizmat ko'rsatish sohasida axborot resurslaridan samarali foydalanish	631
Xamdamov Eldor Toshmurovich	
Meva-sabzavotlar eksportida transport koridorlari va vositalarini tanlash xususiyatlari	636
Yusupov Muxiddin Soatovich	
Рынок рабочей силы в узбекистане и ее воспроизводство	644
Шакиров Амаль Улугбекович, Камилова Наргиза Абдукахаровна	
Деньги и их функции в экономике	650
Мурадиллаев Мансур Мехроживич, Камилова Наргиза Абдукахаровна	
Развитие сельского хозяйства в узбекистане	654
Махмудов Алишер Мухтарович, Камилова Наргиза Абдукахаровна	
Инвестиции и инновации в химической промышленности узбекистана: современные тенденции и перспективы	658
Хусаинов Равшан Рахимович, Султанходжаев Аманулла Асадуллаевич	
Tijorat banklari aktivlarini boshqarishni takomillashtirish	666
Mardonova Shoxsanam Baxodirovna	
Definition of agritourism as a multifunctional development in rural areas	672
Aktamov Olimjon Abdugani ugli	
Kameral soliq tekshiruvida smart texnologiyalarini ma'lumotlarini soliq organlarining ma'lumotlar bazasida shakllanishi	680
Qurbonov Muxiddin Abdullaevich	
Проблемы регулирования государственно-частного партнерства и рекомендации по их решению (на примере безработицы в республике узбекистан)	687
С.Э. Холмуратов	

Автоматизация аудиторских процедур с использованием искусственного интеллекта.....	692
Ходжарахманова Назира Бахтияр кизи	
Past karbonli iqtisodiyotga o'tish zaruriyati va uning omillari.....	701
Valiyev Axliddin Aropitdinovich	
Yengil sanoatda zamonaviy tikuv mashina-kichik robotlarning mexanizmlarini mukammallashtirish	705
Sirojova Muxabbat Sodiq qizi, Kurbanov Fazliddin Aminovich	
Jismoniy shaxslar daromadlarini soliqqa tortish tizimining institutsional va iqtisodiy asoslari	710
Kuzieva Nargiza Ramazanovna, Bobomuratova Manzura Panji qizi	
Foyda solig'i bo'yicha bo'nak to'lovlarni to'lash tartibi	717
Yangieva N.S.	
Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini soliqlar vositasi qo'llab-quvvatlashning amaldagi holati	722
Turanboyev Boburjon Qodirjon o'g'li	
Motivation, goal-setting, and organizational performance: a case study from uzbekistan's chemical industry	726
Mamataliev Anvar Ergashevich, Bobur Urinov	
Применение искусственного интеллекта при организации налогового администрирования узбекистана	733
Н.А. Артиков	
Ayollar tadbirkorligini rivojlantirish zaruriyatini keltirib chiqaruvchi omillar.....	737
Sharofiddinova Gulnoza Iloxmonovna	
Raqamli texnologiyalarning tijorat banklari samaradorligiga ta'siri	745
Maksudov Avazbek Ulug'bek o'g'li	
Suv tanqisligi sharoitida yashil iqtisodiyotni rivojlantirish asoslari	750
Qosimov Maxamatjon Sulaymanovich	
Rivojlanayotgan iqtisodiyotda raqamli va raqamli bo'lmagan korxonalar tahlili	761
Raxmonov Nodirjon Raxmonjon o'g'li	
Aholining o'rtacha umr ko'rish yoshini o'zgarishi sharoitida keksalarning ijtimoiy ta'minotiga xavflarning ortishi.....	767
Toyirov Shohboz Ziyodullo o'g'li	
Oliy ta'lim tizimida moliyaviy nazorat samaradorligini ta'minlash ichki nazorat xizmatlari	773
Xaydarov Baxrom Xolmuradovich	
Moliya bozorida xususiy banklar faolligini ta'minlash istiqbollari	777
Abduqahhorov Asilbek Ahror o'g'li	
Budjet daromadlari ijrosini ta'minlashda soliqlar hisobi va tahlilining ahamiyati	782
Abdullaev Abror Bozarboevich	
Aholi daromadini oshirish yo'llari.....	803
Shadmanov Baxodir Sherkulovich	
Tourism and regional identity in Uzbekistan: balancing heritage and development	808
Raximova Nilufar Aminovna, Abdukholikova Farida Erkinjon qizi	
O'zbekiston sanoat korxonalarning fond bozorida ishtiroki tahlil va muammolari.....	815
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
O'zbekistonda davlat-xususiy sheriklik loyihalarini moliyalashtirish va amalga oshirish tahlili	823
Karabaev Sanjar Abdusamatovich	
Globalashuv sharoitida milliy korxonalarning eksport salohiyatini boshqarish masalalari	832
Qodirov Humoyun Tolibjon o'g'li	
Бизнес-планирование и прогнозирование деятельности организации.....	836
Алимов Бехзоджон Наврузжонович	
Farg'ona vodiysida ekoturizm – kambag'allikka qarshi kurashning yangi imkoniyatlari	840
Soliyeva Nilufar Muxtorjon qizi	
Aholi turmush darajasi baholash bo'yicha dasturiy ta'minot ishlab chiqishda horij tajribasini o'rganish	844
Tursunov Farxod Baxodir o'g'li	
Mintaqa aholi turmush farovonligiga ta'sir qiluvchi omillar tasnifini ishlab chiqish.....	848
Xodjanijazov Shohruh Yuldashevich	
Xususiy oliy ta'lim muassasalari menejmentining nazariy jihatlar va o'ziga xos xususiyatlari.....	856
Karimov Ulug'bek Usmonovich	

Infratuzilma va bozor infratuzilmasi tushunchalarining nazariy tavsifi	861
G'aniyev Botir Baxtiyorovich	
Повышение инвестиционной привлекательности – важное условие повышения конкурентоспособности предприятий.....	865
Каримова Дилафруз Садирдин кизи	
Yevropa ittifoqi davlatlari tijorat banklarining soliq to'lovlarini amalga oshirish tartibi	870
Komolov Odiljon Sayfidinovich	
Boshqaruvda innovatsiyalarni hisobga olgan holda agrokorxonalarni davlat tomonidan rag'batlantirishning zamonaviy yondashuvlari	878
Shaniyazova Zamira	
Практические аспекты применения статистических методов контроля качества на предприятиях.....	883
Усманов Илхом Ачилович, Усманов Фарзод Шохрухович	
Yashil iqtisodiyot sharoitida iqtisodiy o'sishning yangi paradigmalarini shakllantirish: nazariy asoslar va amaliy talqinlar.....	891
Alimova Guzal Abduraximovna	
Xizmat ko'rsatish korxonalari faoliyati samaradorlik ko'rsatkichlarining nazariy va metodologik tahlili	895
Qo'ziyoyev Boxodir Azzamboy o'g'li	
Kutubxonalarda raqamli iqtisodiyot sharoitida biznes-modellarni ishlab chiqish.....	900
Ernaqulov Sunnatillo Nurali o'g'li	
To'g'ridan-to'g'ri sug'urtalash operatsiyalari bo'yicha xarajatlarni xalqaro standartlar asosida hisob va hisobotda aks ettirish uslubi-yatini takomillashtirish	905
X.A.Raximov	
Kameral soliq tekshiruvda smart texnologiyalarini ma'lumotlarini soliq organlarining ma'lumotlar bazasida shakllanishi.....	910
Ergashev Uyg'un Jabborovich	
Obligatsiya moliya bozori instrumenti sifatida, milliy obligatsiyalar bozori	916
Avezov Ibrohim Ilxomovich, Yaxshiboyev Jahongir Abdalimovich	
Barqaror rivojlanish doirasida ekologik, ijtimoiy va korporativ boshqaruv (ESG) ko'rsatkichlarining yashil texnologiyalar innovatsiyasiga ta'sirini baholash.....	921
Meliqo'zieva Dilrabo Muxitdin qizi	
Yashil iqtisodiyot – barqaror taraqqiyotga olib boruvchi yo'l.....	925
Xalilova Aziza Rustamovna	
Научно-теоретические основы экономической и эколого-экономической эффективности предприятий горнодобывающей промышленности.....	930
Раматов Зафарбек Жуманиязович	
Xitoyda eksport faoliyatini tashkil etishning o'ziga xos xususiyatlari.....	938
D.E.Qarshiev	
Kichik sanoat zonalarida investitsion jozibadorlikni oshirishni investitsion faollikka ta'siri.....	943
Mannapova Shaxnoza Elshodovna	
Mahalla institutining samaradorligi tahlili: so'rovnoma yondashuvi	947
Bahriddinov Viqorjon Akbar o'g'li	
Формирование человеческого капитала в условиях демографических изменений: опыт и перспективы для узбекистана.....	955
Дониерова Фотимабону Алишер кизи	
Farmasevtika kompaniyalari raqobatbardoshligini oshirishda marketing strategiyalaridan foydalanish yo'nalishlari	962
Baxrombek Bobojonov	
“Hududlarda sug'urtaga bo'lgan talabning ekonometrik tahlili” bekberganova mohira ravshonbekovna	967
O'zbekiston Milliy universiteti	
O'zbekiston va xalqaro amaliyotda raqamli marketing vositalaridan foydalanish: muammolar va yechimlar	973
Uzoqova Dilnoza Yusuf qizi	
Условия эксплуатации и экологическая безопасность автотранспортной системы на основе энергосберегающих технологий	978
Мамасалиева Мукаддас Ибадуллаевна	
O'zbekiston tibbiyot muassasalarida moliyaviy resurslardan foydalanishda xorijiy tajribalarni qo'llash.....	982
Elmurodov G'ayratjon Abdumurodovich	

Buxgalteriya hisobining samaradorligini oshirish yo'llarida zamonaviy yondashuvlar va innovatsiyalar	987
Sattorov Mirjahon	
Особенности маркетинговых стратегий в условиях ограниченных ресурсов и узкой потребительской аудитории	991
Дебердиев Анвар	
DEbitorlik va kreditorlik qarzlarini auditini rejalashtirish masalalari.....	995
Tulovov Erkinjon To'liqin o'g'li, Ibragimova Iroda Rashid qizi	
Инвестиционная программа узбекистана по привлечению иностранных инвестиций	1000
Камилова Наргиза Абдукахоровна, Бекмуратов Шухрат Даулетмуратович	
Turistik mahsulotni shakllantirishda turistlar hayoti xavfsizligini ta'minlash.....	1005
Raxmonov Siyovush Turob o'g'li	
Uglerodsiz energiyaga o'tishda o'zbekistonning yashil strategiya yo'l xaritasining integratsiyasi va ta'siri.....	1011
Nuraliyeva Komila Sanakulovna	
Цифровая устойчивость регионов: применение аналитики больших данных для оценки и управления экологическими рисками	1016
Маликов Шохрух Шокирович, Камалов Шухрат Камалович	
Разработка риск-ориентированной модели внутреннего контроля предприятия на этапе планирования налогов в условиях дистанционного налогового мониторинга	1024
Галеева Н.Н., Э.А.Халикова, Абдусаломова Гулчеҳра Мирзо кизи	
Анализ результатов инструментальных методов исследований у детей с врожденными пороками сердца	1029
Мухаммадиева Лола Атамурадовна	
Barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashda monetar omillardan samarali foydalanish yo'nalishlari.....	1036
Uskenbaeva Dilnoza Boxodir qizi	
Факторы повышения эффективности управления в государственном секторе.....	1043
Махмудова Севара Улугбековна	
Soliq organlari va soliq to'lovchilar o'rtasidagi munosabatlarning yangi tizimi sharoitida soliq nazorati	1048
Rajabbaeva Dildora Zakirovna, Aripova Aziza Alisherovna	
Boshqaruv jarayonlarini tashkil etishning xorijiy mamlakatlar tajribasi.....	1053
Jo'rayeva Niginaxonim Xursand qizi	
Jahonda eksportni qo'llab-quvvatlash amaliyoti.....	1057
Xudoynazarov Sherzod Ismoilovich	
Raqamli moliyaviy texnologiyalarni korxona darajasida joriy etish orqali moliyaviy barqarorlikka erishish strategiyasi	1063
Soibov Nozimbek Faxridin o'g'li	
Применение методов PMBOK в управлении рисками проектов	1070
Гулираъно Носирова Абдулазиз кизи	
Tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishda aholi farovonligining o'rni va ahamiyati	1073
Bobaev Isroiljon Abdinabievich	
Вопросы инновационных инвестиций в контексте международной экономической интеграции	1078
Шарипов Бахтиёр Михлибаевич	
Yashil iqtisodiyotga o'tishning nazariy va amaliy jihatlari hamda tendensiyalari.....	1083
Samiyev Abdurashid Qaxramonovich, Shermuxammedov Begzodjon Usmonovich	
Tijorat banklarida muammoli kreditlar samaradorligini ta'minlash yo'llari.....	1087
Nazarov Qilich Xolmuradovich	
Improving the organizational and economic mechanisms for the development of tourism in the republic of karakalpakstan	1092
Tleumuratov Baxadir Genjemuratovich	
O'zbekistonda tumanlar barqaror iqtisodiy rivojlanishini ta'minlash yo'llari (Surxondaryo viloyati misolida).....	1097
Qosimova Nodira Saidovna	
Innovatsion iqtisodiyotni shakllantirishning asosi sifatida innovatsiyalar.....	1102
Azizova Maliha Farrux qizi	

Влияние инвестиций на инновационное развитие и повышение конкурентоспособности экономики узбекистана	1106
Максудова Шахзода	
Возможности снижения затрат на логистику за счет цифровых технологий	1112
Олимова Бахора Шухратовна	
Yashil texnologiyalar va ularning iqtisodiy tizimga ta'siri.....	1116
Sultonov Omon Juma o'g'li	
Iqtisodiy o'sishning makroiqtisodiy faktorlari va ularning ta'siri	1121
Zuvaydullaev Nematullo Oybek o'g'li	
Роль управления производством в условиях модернизации экономики.....	1125
Гулов Мухтор Очилович	
Iqtisodiyotni raqamlashtirish sharoitida sun'iy intellekt texnologiyalarining o'rni va ahamiyati	1129
To'rayev Shavkat Shuxratovich	
Роль цифрового маркетинга в продвижении туристических направлений.....	1136
Муродова Наргиза Уткировна	
Развитие финансовых рынков в странах снг: проблемы и перспективы.....	1140
Рузиев Зафар Икрамович, Каримов Ислон Ураз угли	
Современные инструменты продвижения бренда в условиях цифровой экономики.....	1145
Темирова Феруза Сагдуллаевна	
"Raqamli asrda axborot xavfsizligi: it texnologiyalar bilan xavfsizlikni ta'minlash yo'llari"	1149
Sherzod Rajabov	
Государственное регулирование инвестиционной деятельности: проблемы и направления совершенствования.....	1152
Шухрат Турсунов, Икромов Хасан Зафарович	
Economic incentives and barriers to sustainable transition in agribusiness: a comparative study of organic and conventional farming systems	1157
Mubina Toirova	
Цифровая трансформация банковской системы узбекистана: анализ внедрения fintech-решений в государственных банках	1162
Абдурахимова Дилора Каримовна	
Ta'lim muassasalaridagi ba'zi jihatlar	1167
A'zam Qutbiddin A'zam-zoda	
Klasterlar hisob siyosatida boshqaruv hisobining metodologik asoslari.....	1173
Toshpo'latov Azizbek Shermuxamadovich	
Egri soliqlarning mohiyati, genezisi va rivojlanish tendensiyalariga oid nazariy munozaralar xususida	1179
Shodiyev Olimjon Abduraxmonovich	
Ekologik mehmonhona faoliyatini rejalashtirish maqsadlari va vazifalari	1186
Abidova Dilfuza Igamberdievna	
Investitsiya loyihalarining iqtisodiy va moliyaviy samaradorligini oshirish istiqbollari.....	1200
Jo'rabekova Xumora Muzaffar qizi, Saidov Rasul Boltabayevich	
O'zbekistonda nodavlat notijorat tashkilotlarini moliyalashtirish manbalarining tahlili.....	1204
Aliyev Arslon Salom o'g'li	
O'zbekistonda turizm sohasining iqtisodiy ko'rsatkichlarini statistik tahlil qilish	1213
Jumanova Zilola Tuychiyevna	
Xorijiy davlatlarda boylik solig'i va uning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati.....	1219
Ruziyev G'anisher Usarovich	
Yer fondi va undan samarali foydalanishning nazariy asoslari (Samarqand viloyati misolida)	1225
Xoshimova Sevara Baxromovna	
Iqtisodiy-ekologik tizimlarni boshqarishga ta'sir etuvchi omillarning ilmiy asoslari	1229
Kuldoshev Asliddin Tursunovich	
Влияние финтех-услуг на финансовую инклюзию в сельских регионах узбекистана	1236
Абдурахимова Дилора Каримовна	
Surxondaryo viloyati sanoat sohasining asosiy ko'rsatkichlari tahlili.....	1240
Kuvanchiyeva Mehriniso Davlyatgeldi qizi	
A critical evaluation of strategic management's role in promoting sustainable development in Uzbekistan	1245
Ismatova Mahliyo	

O'zbekistonda turizm xizmatlari eksportini oshirishda zamonaviy infratuzilma va texnologiyalarning integratsiyasi.....	1251
Akmal Bakhromov	
Trends and reforms of corporate governance in state-owned enterprises.....	1257
F.Djalilov	
Переоценка долгосрочных активов в нефтегазовой промышленности и определение финансового результата от переоценки.....	1269
Махкамова Саида Гайратова	
Oziq-ovqat mahsulotlari korxonalarini integratsiyalashuv jarayonlarini boshqarish samaradorligini oshirish.....	1275
Xodjiev Ibroxim Ikramovich	
Sug'urta kompaniyalari moliyaviy barqarorligini ta'minlashning muhim shartlari.....	1280
Allanazarova B.K.	
P2P lending and crowdfunding as alternative sources of financing for small business in Uzbekistan.....	1286
Abdurakhimova Dilara Karimovna	
O'zbekistonda soliq nazoratining huquqiy va tashkiliy asoslarini takomillashtirish yo'llari.....	1290
Kuziyeva Nargiza Ramazanovna, Oymatova Gulnura Mirjamolovna	
Applications of hyperbolic geometry in physics and biology.....	1295
Khaknazarova Khurshidabonu Kenjaevna, Otakulova Rukhshona Akram kizi	
O'zbekiston temir yo'llari tizimining transformatsiyasi: modernizatsiya, raqamlashtirish va qayta tuzilish yo'nalishlari.....	1301
Nasrullayev Nurbek Baxtiyarovich	
The role of tourist product diversification in sustainable tourism development.....	1305
Raxmonov Shuxrat Shavkatovich, Alimova Mashhura Toirxonovna	
Temiryo'l transporti turi tavsifi.....	1310
Shodmonbekova Nodira Kamoljon qizi	
Kiberxavfsizlik: it infratuzilmasini himoya qilishning zamonaviy usullari.....	1321
D. Sh. Usmanbayev	
Mahalliy budjetlar daromad bazasini tahlili.....	1325
Qurbonov Nuriddin Ro'ziqulovich	
Развитие цифровых финансовых услуги в банковской системе Республики Узбекистан.....	1333
Абдурахманова Матлуба Махамдаминовна	
Avariya rejimlarida kichik yuklamali elektr ta'minoti tizimlarining kabel izolyatsiyasi monitoringini avtomatlashtirishning zamonaviy yondashuvlari.....	1339
Mirzoyev Narzulla Nuriddinovich, Mamatqulov Toyir Chorshanbiyevich	
Analysis of increasing the speed of information exchange between the control interface and execution mechanisms in emergency mode in intelligent systems.....	1346
Azizbek Yusupbekov Nodirbekovich, Husniddin Esonov Mamarasul o'g'lu Assistant	
Sa'noat korxonalari va mexatron robotlarni optimal avtomatlashtirish va boshqarishda sun'iy intellektning ahamiyati.....	1351
Karabayev Ibragim Turdiyevich, Esonov Husniddin Mamarasul o'g'li, Abdullayeva Saodat Mengbayevna, Mamatqulov Toir Chorshanbiyevich	
Korxonaning moliyaviy holatini baholashda zamonaviy tahlil uslublarining qo'llanilishi.....	1355
Usmanova Nasiba Akbarjonovna, Suleymanova Asel Armanovna	
Xizmat ko'satish sohasida xotin-qizlar tadbirkorligini rivojlantirishda innovatsion yondashuvlar va raqamli texnologiyalarning ahamiyati.....	1360
Mirzayeva Shirin Nodirovna	
Rekreatsiya turizmi va sog'lomlashtirish xizmatlari integratsiyasi.....	1365
Shaymanova Nigora Yusupovna	
Tadbirkorlik subyektlari faoliyatini rivojlantirishda ba'zi iqtisodiy yondashuvlarning nazariy jihatlar.....	1369
Iskandarova D.B.	
Yashil (eko) investitsiyalarni tijorat banklari orqali moliyalashtirish.....	1373
Kamilova Iroda Xusniddinovna	
Improvement of inventory accounting audit based on international standards.....	1378
Ovlayev Suhrob Temur o'g'li, Yo'ldiyor Oybek Ulug'bek o'g'li, Normomina Dilorom Umar qizi, Avlayeva Oybarchin Olim qizi	

Artificial intelligence systems for assessing creditworthiness	1382
Mardonova Durdona Yaxshiboy qizi	
B2B bozorini rivojlantirishda raqamli marketing texnologiyalaridan foydalanishni takomillashtirish	1387
Samadov Askarjon Nishonovich	
Tech-driven growth and the economy of the future: brics-t in the society 5.0 paradigm	1395
Kaldibayev Nurlan Alimjanovich, Sagdullayeva Gulnora Botirovna, Durmanov, Akmal Shaimardanovich	
O'zbekistonda tabiiy resuslardan olinadigan rentaning yaimdagi ulushiga tanlab olingan o'zgaruvchilar ta'siri tahlili	1404
Tursunov Husnidin, Ibragimov Hasan	
O'zbekistonda fond bozorini tartibga solish	1412
Sultonov Sherhali Nuraliyevich	
Public perception of the feasibility of introducing islamic banking in Uzbekistan: a consumer perspective	1418
Dr. Shamirova Surayyo Kabildjanovna	
Directions for implementing the innovative digital technologies in tourism	1425
Norchaev Asatullo Norbutaevich	
Возможности совершенствования практики финансирования инвестиционных проектов	1430
Шомуродов Равшан Турсункулович, Хакимов Хафизбек Хамза угли	
O'zbekistonda pochta aloqasi xizmatlarini ko'rsatishning transport-logistika jarayonini mintaqaviy darajada rivojlantirish yo'llarini ishlab chiqish	1436
Palvanbayev Umiddbek O'ktam o'g'li	
Aksiyalar qiymatini baholashning nazariy asoslari	1440
Botirxo'ja Aziza Faxmuddin qizi	
Yashil iqtisodiyotni moliyalashtirishning rivojlanayotgan davlatlar amaliyoti tahlili	1444
Raimjanova Madina Asrarovna, Zokirova Feruza Farxod qizi	
Yashil loyihalarni davlat xususiy sheriklik asosida moliyalashtirish	1449
Zokirova Feruza Farxod qizi	
Факторы и риски, влияющие на оценку стоимости акции	1453
Батирхужа Азиза Фахмуддин кизи	
Финансовые риски в эпоху цифровой экономики: новые вызовы и способы управления	1458
Нуруллина Камила Рустамовна	
Tijorat banklarining yangi bank xizmatlarini iqtisodiy samaradorligi	1463
Raxmatov Temur Sotiboldiyevich	
Yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonida ekologik innovatsiyalarning roli va amalga oshiruv mexanizmlari	1472
Ulichkina Lyudmila Ivanovna	
Эволюция профессиональных стандартов в республике узбекистан: от формирования к внедрению в сфере туризма	1478
Гольшева Елена Вячеславовна, Ивонина Наталья Викторовна	
Aligning uzbekistan's education reform with global best practices: the university of missouri as a model for systemic transformation	1485
Azamat Sulaymonov, Laylo Yakhshiboyeva	
O'zbekiston tijorat banklarining investision faolligini ta'minlash masalalari	1489
Axmedov Shoymurod Azamat o'g'li	
Kichik biznes subyektlarining iqtisodiy xavfsizligini ta'minlash masalasi	1493
Q.O.Tursunboyev	
Adoption of green economy mechanisms in the process of diversification of construction enterprises	1500
Yembergenova Aynur Aidosbayevna	
Nomoddiy aktivlar hisobini yuritish va audit jarayonlarini takomillashtirish yo'llari	1506
Rozmatova Umida Yuldashevna	
Raqamli moliya va uni sohaga joriy etish: innovatsion salohiyat	1512
Babadjanov Abdirashid Musayevich	
Влияние корпоративной культуры на инвестиционную стратегию промышленных предприятий	1527
Едгоров Сардорбек Самадович	

Jismoniy shaxslar kreditlarining bank portfeli sifatiga ta'siri: tahliliy yondashuv.....	1533
Sabirova Lobar Baxromovna	
Xo'jaligini soliqa tortish mexanizmini samaradorligini oshirish istiqbollari.....	1539
Salimov Sherzod Baxtiyorovich	
Methods of improving customs management in transforming the customs bodies into a corruption-free field.....	1544
Mirzaxmedova Dilafuz Farxatovna, Tukhtabaev Jamshid Sharafetdinovich	
Особенности цифровизации налоговой системы в узбекистане.....	1548
Юсупов Одил Омонович	
Qurilish materiallari ishlab chiqaruvchi korxonalarda texnologik yangiliklarni joriy etish: muammolar va imkoniyatlar.....	1554
Ismailov Akmal axsudovich, G'ulomov Ilhom Akramovich	
Kichik biznes subyektlarini kreditlashda raqamli bank xizmatlaridan foydalanishning afzalliklari.....	1560
Madjitova Maftuna Kamiljon qizi	
Tadbirkorlikda tavakkalchilikni boshqarishning nazariy asoslari.....	1564
Ziyatova Sitora Baxtiyorovna	
Importance of media activity in negotiations.....	1569
Fariza Xoldarova	
Kredit portfeli risklarini diversifikatsiya qilish strategiyalari.....	1575
Hamroyev Sherzod Axtamovich	
Marketing strategiyasi tushunchasi va uning turizm sohasidagi ahamiyati.....	1580
Komilov Dostonbek Ro'zimboy o'g'li	
Banklarining faoliyatini tartibga solish yo'llari.....	1586
Umirzoqova Aziza Olim qizi	
Yashil iqtisodiyot sari: kanada tajribasi asosida o'zbekiston uchun istiqbollar.....	1590
Muratbaeva Eleonora Muxamedjan qizi, Norboyev Odil Abrayevich	
Aholi hayotiylik sifatining statistik tahlili.....	1595
Ostonaqulov Dilshod Ismatilla o'g'li	
Davlat moliyasini isloh qilish sharoitida budget jarayonini takomillashtirish.....	1602
Sholdarov Dilshod Azimiddin o'g'li, Shamsitdinova Xonzoda Mardonbek qizi	
Recent trends in the global stock market: a macro-level analysis with emphasis on asia and central asia (2023–2025).....	1612
Mamataliev Bobur Saidnazar ugli	
Barqaror rivojlanishni ta'minlashda "yashil iqtisodiyot" ning o'rni.....	1617
Murodov Sardor Nurali o'g'li, Toxirov Shodiyor Zafar o'g'li	
Aholi daromadlari va ta'lim darajalarini turmush darajasiga ta'sirini baholash.....	1623
Xusinov I.I.	
Soliqlarni yig'iluvchanligini oshirish istiqbollari.....	1630
To'xsanov Qudratillo Nozimovich	
Qoraqalpog'iston respublikasida xizmat ko'rsatishni rivojlantirish muammolari.....	1635
Mirzayev Qulmamat Jonuzoqovich, Tleymuratov Bahadir Genjemuratovich	
Forecasting and mitigating risks in international projects based on financial management principles.....	1641
Oripova Saodat Mirfotikh kizi	
Uglerod chiqindilarini buhgaletariya hisobiga integratsiya qilish: o'zbekiston iqtisodiyotida barqaror rivojlanish vositasi sifatida.....	1646
Halilov Sherzod Akhmatovich	
Contribution margin, dol, and break-even analysis: a financial performance comparison of amazon and walmart (2020–2024).....	1657
Kodir Gulomov	
Yashil iqtisodiyot: mohiyati, tushunchasi va rivojlanish tamoyillari.....	1664
Ataniyazova Maksuda Baltabayevna	
Beqarorlik sharoitida korxona ishlab chiqarish potensialidan foydalanishning optimallashtirish.....	1669
Jalilov Bahrom Sotiboldievich	
Innovatsion infratuzilmani rivojlantirish orqali xizmat sektorining raqobatbardoshligini hamda ijtimoiy-iqtisodiy samaradorligini oshirish.....	1674
Musinov Dilshod Sultanovich	

Davlat tibbiyot tashkilotlarida tovar – moddiy zaxiralar harakatini hujjatlashtirish.....	1680
Kuliboyev Azamat Shonazarovich	
Bank likvidligini boshqarishda valyuta kursi barqarorligini ta'minlash mexanizmlari.....	1686
Sattorova Nasiba G'anjoni qizi	
Davlat xizmatlarining raqamlashuvi va tadbirkorlikka ta'siri.....	1690
Sattarov Xayrulla Fayzullayevich	
Iqtisodiy tizimda risk va uning xususiyatlari	1694
Nasimov Ravshanjon Azimovich	
Sanoat korxonasi faoliyatida ishlab chiqarish salohiyatining o'rni va roli.....	1701
Xudoyorova Mehrangiz Murodovna	
Xorijiy kapital va uning milliy iqtisodiyotdagi o'rni: nazariy-metodologik asoslar.....	1705
Abdullayev Zoxid Xolxo'jayevich	
Mahallalarda tadbirkorlikni va hunarmadchilikni rivojlantirishni boshqarishning ilmiy-nazariy jihatlar.....	1710
Tuxtasinov Zafarjon Odiljonovich	
Valyuta-moliya munosabatlari va globallashtirish jarayonlarining iqtisodiy mohiyati.....	1714
Gulmurodova Marjona Olimjon qizi, Jo'rabekova Xumora Muzaffar qizi, Yuldasheva Umida	
Tijorat banklarida aholi omonatlarini jalb qilish va ularning jozibadorligini oshirish strategiyalari: iqtisodiy va raqamli yondashuvlar	1719
Xakimov Zoxid Norbo'tayevich	
Davlat tibbiyot tashkilotlarida tovar – moddiy zaxiralar harakatini hujjatlashtirish.....	1725
Kuliboev Azamat Shonazarovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida inson kapitali sifatini oshirishda ta'limning ahamiyati.....	1731
M.Ostanova	
"Yashil" iqtisodiyotga o'tish davrida hududlar soliq salohiyatini va ularni oshirish masalalari	1736
Baxtiyorov Umid Kaxramon o'g'li	
Перспективы и инновационные подходы в методологии управления денежными потоками	1741
Машарипова Шахло Адамбаевна	
Soliq to'lovchilarning majburiyatlari bajarilishini ta'minlashning gnoseologik asoslari xususida	1746
Abdusherozov Abdullo Baxtiyrovich	
Mintaqaviy turizmni rivojlanishi va xavfsizligini ta'minlashda turizm infratuzilmasining o'rni va ahamiyati (xorazm viloyati timsolida)	1753
Doschanov Tangirbergen Doschanovich, Ruzmetova Shoira Shuxrat qizi	
Turizm destinatsiyalarida turistik mahsulotni yaratish jarayonining tahlili.....	1759
Tursunova Gulmira Rabbonovna	
Samarqand viloyatiga jalb qilingan investitsiyalarning tarkibiy tahlili.....	1764
Bektemirov Abdumalik Bektemirovich, Ergasheva Aziza Xasan qizi	
Davlat organlari ichki audit tuzilmalari tomonidan samaradorlik auditini tashkil etish masalalari.....	1773
Nasimov Fazliddin Sirojevich	
Совершенствование методологических основ внедрения цифровых финансовых активов.....	1777
Якубова Ш.Ш.	
O'zbekistonda turizm sohasi ko'rsatkichlari tahlili	1783
Ayubov Ilyos Ilxomovich	
"Yashil iqtisodiyot" ga o'tishda ESG-lizingdan foydalanish xususiyatlari	1788
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Davlat moliyaviy nazoratini kuchaytirishning nazariy asoslari va amaliy yo'nalishlari	1793
Kuliyev Komil Shuxratovich, A.Astanovulov	
Agrar sohani barqaror rivojlantirishda raqamli texnologiyalarning ahamiyati	1798
Bazarov Nazirjon Sobirovich, Mo'minov Baxodir Orifjonovich	
Raqamli transformatsiya sharoitida aloqa xizmatlarining iqtisodiy samaradorligini baholash uslublari	1801
Xazratov Abror Panjiyevich	
Yengil sanoat eksportining mahsulot va geografik diversifikatsiyasi dinamikasi: muammo va yechimlar	1805
Umarkulov Kodirjon Maxamadaminovich, Abdunosirova Nilufar Ravshanbek qizi	

Yashil iqtisodiy o'sishni ta'minlashning strategik yondashuvlari	1809
Toshboyev Bekzod Baxtiyorovich	
O'zbekistonda vino turizmini rivojlantirish yo'llari.....	1816
Jalilov Shoxjahon Xolbozor o'g'li	
Yashil startaplar samaradorligini aniqlashda raqamli vositalar roli	1820
Eshbayev Oybek Alik o'g'li	
Fuqarolik jamiyati institutlariga moliyaviy mablag' jalb etish yo'llari.....	1830
Po'latov Sardor Akmal o'g'li	
The importance of accounting policy in preparing reports based on international standards.....	1835
Sayfulloev Jamshid Qobil o'g'li	
Qurilish sohasida materiallar ishlab chiqaruvchi korxonalar faoliyatni raqamlashtirish yo'nalishlari	1839
Abdullayev Asliddin Nabi o'g'li	
Aksiyadorlar, menejment va xodimlar o'rtasidagi axborot almashinuvini takomillashtirish orqali innovatsiyalarni rag'batlantirish	1844
Ismailov Allayor Rashidovich	
Rivojlangan xorijiy davlatlarda davlat moliyaviy nazoratining ilg'or tajribalari va undan O'zbekiston foydalanish	1851
Saparov Elmurod Donabayevich	
O'zbekiston korxonalarida moliyaviy risklarni baholash amaliyotining dolzarbligi va uni takomillashtirishning asosiy yo'nalishlari	1854
Payziyev Dilshod G'ulomovich	
Tijorat banklari uchun raqamli ruxsat berish standartlari.....	1859
Qurbonov Tolibjon Sobirjonovich	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELINI STRESS-TESTLASHNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	1864
Muqumov Orifjon Abduroziqovich	
TADBIRKORLIK FAOLIYATIDA BOSHQARISHNING TASHKILIIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINING NAZARIY ASOSLARI.....	1870
Gafurova Dilshoda Ramazanovna, Aminov Anvarxon Kazimovich	
INVESTITSIYA MUHITI JOZIBADORLIGINI OSHIRISHNING HUQUQIY-INSTITUTIONAL VA AMALIY ASOSLARI.....	1874
U.N.Muxammadiyev	
JAHON AVTOMOBIL BOZORIDA BREND STRATEGIYASINI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI.....	1882
Boboyev L Kadruxja Djuraxodjayevich	

JAHON AVTOMOBIL BOZORIDA BREND STRATEGIYASINI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI

Boboyev L Kadruxja Djuraxodjayevich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,

mustaqil tadqiqotchi,

E-mail: lqadrxoja1@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada jahon avtomobil bozorida brend strategiyasini rivojlantirishning zamonaviy tendensiyalari hamda ularning avtomobil sanoati korxonalarining raqobatbardoshligiga ta'siri ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqotning asosiy maqsadi global avtomobil bozorida brend strategiyalarini shakllantirish va rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash hamda ularning zamonaviy marketing va boshqaruv yondashuvlari asosida samaradorligini baholashdan iborat. Maqolada xalqaro avtomobil ishlab chiqaruvchi kompaniyalarning brend strategiyalarini shakllantirishdagi asosiy yo'nalishlari, xususan, raqamli transformatsiya, barqaror rivojlanish, elektromobillar segmentining kengayishi, iste'molchi tajribasiga yo'naltirilgan marketing yondashuvlari hamda innovatsion texnologiyalarni joriy etish kabi zamonaviy tendensiyalar tahlil qilinadi. Shuningdek, jahon avtomobil brendlarining strategik pozitsiyalanishi, brend qiymatini oshirish mexanizmlari va bozordagi raqobat ustunligini ta'minlash omillari ilmiy asosda yoritiladi.

Kalit so'zlar: avtomobil sanoati, brend strategiyasi, brend boshqaruvi, raqobatbardoshlik, strategik marketing, raqamli transformatsiya, korporativ imidj.

Abstract: This article analyzes the modern trends in the development of brand strategies in the global automotive market and their impact on the competitiveness of automotive industry enterprises. The main objective of the study is to identify the factors influencing the formation and development of brand strategies in the global automotive market and to evaluate their effectiveness based on modern marketing and management approaches. The paper examines the key directions in shaping brand strategies of international automobile manufacturers, including digital transformation, sustainable development, expansion of the electric vehicle segment, customer experience-oriented marketing approaches, and the implementation of innovative technologies. In addition, the strategic positioning of global automotive brands, mechanisms for increasing brand value, and factors ensuring competitive advantage in the market are analyzed from a scientific perspective.

Key words: automotive industry, brand strategy, brand management, competitiveness, strategic marketing, digital transformation, corporate image.

Аннотация: В данной статье научно анализируются современные тенденции развития бренд-стратегий на мировом автомобильном рынке, а также их влияние на конкурентоспособность предприятий автомобильной промышленности. Основной целью исследования является выявление факторов, влияющих на формирование и развитие бренд-стратегий на глобальном автомобильном рынке, а также оценка их эффективности на основе современных подходов маркетинга и управления. В статье рассматриваются ключевые направления формирования бренд-стратегий международных автомобильных компаний, в частности цифровая трансформация, устойчивое развитие, расширение сегмента электромобилей, маркетинговые подходы, ориентированные на потребительский опыт, а также внедрение инновационных технологий. Кроме того, с научной точки зрения освещаются вопросы стратегического позиционирования мировых автомобильных брендов, механизмы повышения ценности бренда и факторы обеспечения конкурентных преимуществ на рынке.

Ключевые слова: автомобильная промышленность, бренд-стратегия, управление брендом, конкурентоспособность, стратегический маркетинг, цифровая трансформация, корпоративный имидж.

KIRISH

So'nggi yillarda jahon iqtisodiyotida avtomobil sanoati eng tez rivojlanayotgan hamda yuqori raqobat darajasi bilan ajralib turadigan tarmoqlardan biri sifatida namoyon bo'lmoqda. Global avtomobil bozori nafaqat sanoat ishlab chiqarishining muhim segmenti, balki innovatsiyalar, texnologik rivojlanish va xalqaro savdo jarayonlarini shakllantiruvchi strategik soha sifatida ham alohida ahamiyat kasb etadi. XXI asrning ikkinchi o'n yilligidan boshlab avtomobil ishlab chiqaruvchi kompaniyalar o'rtasidagi raqobatning kuchayib borishi natijasida korxonalar o'z brend strategiyalarini qayta ko'rib chiqishga hamda zamonaviy marketing yondashuvlarini joriy etishga intilmoqda. Ayniqsa, global bozorda iste'molchilarning talab va ehtiyojlaridagi o'zgarishlar, ekologik standartlarning kuchayishi, raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi hamda elektromobillar bozorining kengayishi avtomobil brendlarini rivojlantirish strategiyasiga bevosita ta'sir ko'rsatmoqda.

So'nggi besh yil davomida jahon avtomobil bozori pandemiya, global logistika zanjirlaridagi uzilishlar hamda yarimo'tkazgichlar yetishmovchiligi kabi omillar ta'sirida sezilarli o'zgarishlarni boshdan kechirdi. Shu bilan birga, avtomobil sanoati asosiy harakatlantiruvchi omillaridan biri sifatidagi ahamiyatini saqlab qolmoqda. Xalqaro energetika agentligi ma'lumotlariga ko'ra, 2024-yilda dunyo bo'yicha elektromobillar savdosi 17 million donadan oshib, global avtomobil savdosining 20 foizdan ortig'ini tashkil etdi. Bu ko'rsatkich 2020-yilga nisbatan bir necha barobar yuqori natija hisoblanadi. 2025-yilga kelib ayrim mamlakatlarda elektromobillarning yangi avtomobil savdosidagi ulushi yanada oshib, rivojlangan davlatlarda 25 foizga yaqinlashdi [1]. Ushbu dinamik o'sish avtomobil ishlab chiqaruvchi kompaniyalar uchun brend strategiyalarini ekologik barqarorlik, innovatsion texnologiyalar hamda raqamli xizmatlar bilan integratsiyalash zaruratini yanada kuchaytirmoqda.

Bugungi kunda avtomobil brendlarining global raqobatbardoshligini ta'minlashda brend kapitali, innovatsion marketing strategiyalari, raqamli kommunikatsiya kanallari hamda mijozlarga yo'naltirilgan xizmat ko'rsatish tizimlari muhim ahamiyat kasb etmoqda. Avtomobil ishlab chiqaruvchi yirik kompaniyalar, jumladan, Yevropa, AQSh va Osiyo mamlakatlaridagi yetakchi brendlar o'z strategiyalarida elektromobillar, sun'iy intellektga asoslangan transport tizimlari, avtomatlashtirilgan boshqaruv texnologiyalari hamda "aqlli mobilite" konsepsiyalarini faol joriy etmoqda [2]. Shu bilan birga, global avtomobil bozorida yangi raqobatchilarning paydo bo'lishi brend strategiyalarining takomillashuviga xizmat qilmoqda. Masalan, 2025-yilda elektr transport vositalari segmentida ayrim Xitoy kompaniyalari global bozorda yetakchi o'rinlarni egallab, millionlab elektromobillarni realizatsiya qilishga erishdi. Bu holat jahon avtomobil bozorida brend pozitsiyalash strategiyalarini yanada takomillashtirish zarurligini ko'rsatadi.

Shuningdek, avtomobil brendlarining global rivojlanishida marketing kommunikatsiyalari va raqamli transformatsiya muhim strategik omil sifatida namoyon bo'lmoqda. Avtomobil kompaniyalari tomonidan onlayn savdo platformalari, raqamli marketing texnologiyalari, mijozlar tajribasiga asoslangan servis xizmatlari hamda innovatsion mobil ilovalar keng joriy etilmoqda. Natijada avtomobil brendlarining iste'molchilar bilan o'zaro aloqasi an'anaviy savdo modelidan raqamli ekotizimga asoslangan integratsiyalashgan xizmatlar tizimiga o'tmoqda. Shu bilan birga, global avtomobil ishlab chiqaruvchilari brend qiymatini oshirish maqsadida elektromobillar ishlab chiqarishni kengaytirish, karbon neytrallik siyosatini joriy etish hamda barqaror rivojlanish tamoyillariga asoslangan strategiyalarni izchil amalga oshirmoqda (1-jadval).

1-jadval. Avtomobil sanoatida brend strategiyasini shakllantirish bosqichlari¹

№	Bosqich	Tavsifi	Strategik ahamiyati
1	Bozor tahlili	Global avtomobil bozoridagi tendensiyalarni o'rganish	Raqobat muhitini aniqlash
2	Brend identifikatsiyasi	Brendning asosiy qadriyatlar va pozitsiyasini belgilash	Brend imijini shakllantirish
3	Marketing strategiyasini ishlab chiqish	Reklama, kommunikatsiya va savdo strategiyalarini belgilash	Brend tanilishini oshirish
4	Brendni rivojlantirish	Innovatsion texnologiyalar va yangi mahsulotlarni joriy etish	Uzoq muddatli raqobat ustunligini yaratish

Ushbu jadval avtomobil sanoatida brend strategiyasini shakllantirishning to'rtta asosiy bosqichini ifodalaydi: birinchi bosqich — bozor tahlili bo'lib, unda global avtomobil bozoridagi tendensiyalar o'rganiladi va raqobat muhiti aniqlanadi; ikkinchi bosqich — brend identifikatsiyasi, bunda brendning asosiy qadriyatlar va bozordagi pozitsiyasi belgilanib, uning imiji shakllantiriladi; uchinchi bosqich — marketing strategiyasini ishlab chiqish, ya'ni reklama, kommunikatsiya va savdo yo'nalishlari orqali brend tanilishini oshirishga qaratiladi; to'rtinchi bosqich — brendni rivojlantirish, bunda innovatsion texnologiyalar va yangi mahsulotlar joriy etilib,

1 Muallif ishlanmasi.

uzoq muddatli raqobat ustunligi ta'minlanadi. Umuman olganda, mazkur jadval brendni yaratishdan tortib, uni bozorda mustahkamlashgacha bo'lgan izchil strategik jarayonni aks ettiradi.

Bundan tashqari, avtomobil sanoatida brend strategiyalarining rivojlanishi global iqtisodiy jarayonlar bilan chambarchas bog'liqdir. Raqobatning kuchayib borishi sharoitida kompaniyalar yangi bozorlarni egallash, innovatsion mahsulotlar ishlab chiqarish hamda brend imijini mustahkamlash orqali bozor ulushini kengaytirishga intilmoqda. Masalan, ayrim xalqaro avtomobil kompaniyalari kelgusi o'n yillikda global savdo hajmini sezilarli darajada oshirish va yangi model qatorlarini ishlab chiqish orqali rivojlanayotgan bozorlar ulushini kengaytirishni strategik maqsad sifatida belgilamoqda [3]. Mazkur yondashuvlar avtomobil sanoatida brend boshqaruvining zamonaviy mexanizmlarini shakllantirishga xizmat qilmoqda.

O'zbekiston avtomobil bozori ham so'nggi yillarda jadal rivojlanayotgan segmentlardan biri sifatida e'tirof etilmoqda. 2025-yil yakunlariga ko'ra, mamlakatda 427 mingdan ortiq avtomobil sotilgan bo'lib, bu ko'rsatkich 2024-yilga nisbatan 6 foizdan ortiq o'sishni tashkil etdi. Shu bilan birga, yangi yengil avtomobillar savdosi 2025-yilda qariyb 370 ming donaga yetib, bozorda barqaror o'sish tendensiyasi kuzatildi. Mahalliy avtomobil sanoatining rivojlanishi, xorijiy brendlarning kirib kelishi hamda elektromobil segmentining shakllanishi O'zbekiston avtomobil bozorida brend strategiyalarini takomillashtirish zaruratini yanada kuchaytirmoqda. Shu bois, jahon avtomobil bozorida brend strategiyasini rivojlantirishning zamonaviy tendensiyalarini o'rganish hamda ularni milliy avtomobil sanoati rivojiga moslashtirish muhim ilmiy va amaliy ahamiyat kasb etadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Jahon avtomobil bozorida brend strategiyasini rivojlantirish masalasi marketing, strategik menejment hamda iste'molchi xulq-atvori nazariyalari bilan chambarchas bog'liq bo'lib, ushbu yo'nalishda ko'plab xorijiy va mahalliy olimlar tomonidan ilmiy tadqiqotlar olib borilgan. Ilmiy adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, avtomobil sanoatida brend strategiyasining samaradorligi asosan brend kapitali (brand equity), brend imiji, brendga sodiqlik, innovatsion marketing hamda iste'molchi tajribasi kabi omillar bilan belgilanadi. Zamonaviy ilmiy yondashuvlarda avtomobil brendlari nafaqat mahsulot sifatini ifodalovchi belgi sifatida, balki iste'molchilar bilan uzoq muddatli munosabatlarni shakllantiruvchi strategik aktiv sifatida ham talqin etilmoqda.

Xorijiy olimlar orasida brend strategiyasi nazariyasini rivojlantirishda D. Aaker muhim ilmiy hissa qo'shgan. Uning tadqiqotlarida brend kapitali tushunchasi marketing strategiyasining markaziy elementi sifatida talqin qilinadi². Aaker konsepsiyasiga ko'ra, brend kapitali asosan to'rtta asosiy komponent — brend xabardorligi, brend assotsiatsiyalari, qabul qilingan sifat va brendga sodiqlik orqali shakllanadi. Mazkur omillar iste'molchilarning brendga bo'lgan ishonchini oshiradi hamda kompaniyaga bozorda raqobat ustunligini ta'minlaydi [4]. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, kuchli brend kapitaliga ega kompaniyalar bozorda yuqori narx siyosatini yuritish imkoniyatiga ega bo'lib, bu esa avtomobil sanoatida strategik ustunlikni shakllantirishga xizmat qiladi.

Brend strategiyasining nazariy asoslarini rivojlantirishda K. Keller ham muhim o'rin tutadi. Uning ilmiy qarashlariga ko'ra, brend strategiyasi iste'molchilar ongida shakllanadigan brend bilimlari (brand knowledge) orqali namoyon bo'ladi³. Keller brend kapitalini shakllantirish jarayonida brend identifikatsiyasi, brend ma'nosi, iste'molchi reaksiyasi va brend bilan aloqadorlik bosqichlaridan iborat "Customer-Based Brand Equity" modelini ishlab chiqqan [5]. Ushbu model avtomobil sanoatida iste'molchilar tajribasini shakllantirish, brend imijini mustahkamlash hamda brendga sodiqlikni oshirishda muhim metodologik asos bo'lib xizmat qiladi.

Brend strategiyasi va iste'molchi xulq-atvori o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik masalalari R. Batra tomonidan ham keng tadqiq etilgan. Olimning ilmiy ishlarida reklama, marketing kommunikatsiyalari hamda brend shaxsiyati iste'molchilarning brendga nisbatan munosabatini shakllantirishda muhim omil ekanligi ta'kidlanadi⁴. Batra reklama vositalari orqali brend ma'nosini shakllantirish va uni iste'molchilar ongida mustahkamlash jarayonini brend strategiyasining muhim komponenti sifatida ko'rsatadi [6]. Shu sababli avtomobil kompaniyalari reklama, homiylik hamda kommunikatsiya strategiyalaridan foydalanish orqali brend imijini rivojlantirishga intilmoqda.

Zamonaviy marketing nazariyasida brend boshqaruvi jarayonining evolyutsiyasini tahlil qilgan olimlardan biri H. Keh hisoblanadi. Uning tadqiqotlarida brend strategiyasining samaradorligi iste'molchilar bilan o'zaro aloqalarni boshqarish, xizmat ko'rsatish sifati hamda barqaror marketing tamoyillarini joriy etish bilan bevosita bog'liqligi asoslab berilgan⁵. Kehning ilmiy qarashlariga ko'ra, brend qiymati nafaqat mahsulot xususiyatlari, balki kompaniyaning ijtimoiy mas'uliyati, xizmat ko'rsatish darajasi va innovatsion marketing faoliyati orqali ham shakllanadi [7].

2 Aaker, D. Managing Brand Equity: Capitalizing on the Value of a Brand Name. – New York: The Free Press, 1991. – 336 p.

3 Aaker, D. Managing Brand Equity: Capitalizing on the Value of a Brand Name. – New York: The Free Press, 1991. – 336 p.

4 Batra, R., Myers, J., Aaker, D. Advertising Management. 5th ed. – Upper Saddle River: Prentice Hall, 1996. – 784 p.

5 Keh, H., Nguyen, T. The Effects of Entrepreneurial Orientation and Marketing Information on the Performance of SMEs. Journal of Business Venturing, 2007. – Vol. 22, No. 4. – pp. 592–611.

Shuningdek, zamonaviy tadqiqotlar avtomobil sanoatida brend strategiyasining rivojlanishida iste'molchilar tajribasi, brendga sodiqlik hamda brend imijining muhim rol o'ynashini ko'rsatadi. Ayrim ilmiy izlanishlar avtomobil brendini tanlash jarayonida iste'molchilar avvalo brend imiji, brendga nisbatan ishonch va mahsulot sifatini asosiy mezon sifatida baholashini aniqlagan. Mazkur yondashuv avtomobil sanoatida marketing strategiyasini shakllantirishda brend boshqaruvi muhim strategik omil ekanligini tasdiqlaydi.

Mahalliy olimlar ham brend strategiyasi va marketing boshqaruvi masalalarini o'rganishda muhim ilmiy hissa qo'shgan. Jumladan, o'zbek iqtisodchi olimlaridan A. Vahobov o'z tadqiqotlarida milliy iqtisodiyotda marketing strategiyalarining ahamiyatini tahlil qilib, brendni korxona raqobatbardoshligini oshiruvchi muhim strategik resurs sifatida baholaydi⁶. Uning fikricha, brend strategiyasining samarali shakllanishi korxona imijini mustahkamlash, iste'molchilar ishonchini oshirish hamda bozorda barqaror raqobat ustunligini ta'minlash imkonini beradi [8].

Mahalliy marketing tadqiqotlarida Sh. Shodmonov ham brend boshqaruvi va marketing strategiyasi masalalarini keng yoritgan⁷. Olimning fikricha, zamonaviy sharoitda korxonalarning raqobatbardoshligi asosan innovatsion marketing yondashuvlari, brend strategiyasining samarali tashkil etilishi hamda iste'molchi ehtiyojlarini chuqur o'rganish orqali ta'minlanadi [9]. Shodmonov brend strategiyasini korxona marketing tizimining ajralmas qismi sifatida talqin etadi.

O'zbekiston iqtisodiy maktabining yana bir vakili B. Salimov o'z ilmiy ishlarida korxonalarda marketing boshqaruvi tizimini takomillashtirish masalalarini o'rganib, brend strategiyasining korxona bozor ulushini oshirishdagi ahamiyatini asoslab bergan⁸. Uning qarashlariga ko'ra, brend strategiyasini samarali boshqarish korxonaning uzoq muddatli rivojlanish strategiyasini amalga oshirishda muhim rol o'ynaydi [10].

Shuningdek, mahalliy tadqiqotchilardan Q. Abdullayev o'z ilmiy izlanishlarida marketing kommunikatsiyalari hamda brend imijining korxona raqobatbardoshligini oshirishdagi rolini tahlil qilgan⁹. Olimning fikricha, brend strategiyasi iste'molchilar bilan samarali kommunikatsiya o'rnatish, mahsulot imijini shakllantirish hamda bozorda mustahkam pozitsiyani egallash imkonini beradi [11].

Umuman olganda, ilmiy adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, jahon avtomobil bozorida brend strategiyasini rivojlantirish masalasi marketing nazariyasi va strategik menejmentning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Xorijiy va mahalliy olimlarning ilmiy qarashlari avtomobil sanoatida brend kapitali, brend imiji, innovatsion marketing texnologiyalari hamda iste'molchi tajribasining strategik ahamiyatini tasdiqlaydi. Shu bilan birga, jahon avtomobil bozorida raqamli transformatsiya, elektromobillar segmentining rivojlanishi hamda barqaror rivojlanish tamoyillari brend strategiyasining yangi konseptual yondashuvlarini shakllantirish zaruratini yuzaga keltirmoqda.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda jahon avtomobil bozorida brend strategiyasini rivojlantirishning zamonaviy tendensiyalarini aniqlash hamda ularning avtomobil sanoati korxonalari raqobatbardoshligiga ta'sirini baholash maqsadida kompleks ilmiy metodologiyadan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida tizimli tahlil, qiyosiy tahlil, iqtisodiy-statistik tahlil, induksiya va deduksiya, ilmiy umumshtirish hamda kontent-tahlil usullari qo'llanildi.

Xususan, global avtomobil bozorida faoliyat yuritayotgan yetakchi avtomobil ishlab chiqaruvchilarning brend strategiyalari, marketing yondashuvlari hamda innovatsion rivojlanish yo'nalishlari qiyosiy tahlil asosida o'rganildi. Shu bilan birga, avtomobil sanoatida brend strategiyasining samaradorligini baholashda marketing nazariyasi, strategik menejment konsepsiyalari hamda brend kapitali modeli asosidagi ilmiy yondashuvlardan foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Jahon avtomobil bozori so'nggi yillarda chuqur strukturaviy o'zgarishlar bosqichiga kirib, global miqyosda brend strategiyalarining yangi shakllarini shakllantirishni talab etmoqda. So'nggi besh yil davomida avtomobil sanoati pandemiya, global logistika zanjirlaridagi uzilishlar, yarimo'tkazgichlar tanqisligi, ekologik talablarning kuchayishi hamda elektromobillar segmentining jadal rivojlanishi kabi omillar ta'sirida sezilarli transformatsiyani boshdan kechirdi. Ushbu jarayonlar avtomobil ishlab chiqaruvchi kompaniyalar uchun brend strategiyalarini qayta ko'rib chiqish hamda ularni innovatsion marketing, raqamli transformatsiya va barqaror rivojlanish tamoyillari bilan uyg'unlashtirish zaruratini yuzaga keltirmoqda.

6 Vahobov, A., Xajibakiyev, Sh., Tadjibayeva, D. Xalqaro iqtisodiy munosabatlar. – Toshkent: O'zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2014. – 464 b.

7 Shodmonov, Sh., G'ofurov, U. Iqtisodiyot nazariyasi. – Toshkent: Iqtisod-moliya, 2010. – 728 b.

8 Salimov, B. Marketing boshqaruvi. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2018. – 312 b.

9 Abdullayev, Q. Marketing. – Toshkent: Fan, 2016. – 356 b.

Avtomobil sanoatidagi asosiy global tendensiyalardan biri — elektromobillar bozorining tez sur'atlarda rivojlanishidir. Xalqaro energetika agentligi ma'lumotlariga ko'ra, 2024-yilda dunyo bo'yicha elektromobillar savdosi 17 million donadan oshib, global avtomobil savdosining 20 foizidan ortig'ini tashkil etdi. Bu ko'rsatkich 2020-yilga nisbatan bir necha barobar yuqori bo'lib, avtomobil sanoatida elektr transport vositalari segmentining strategik ahamiyati sezilarli darajada oshganini ko'rsatadi. Prognozlariga ko'ra, 2025-yilga kelib global elektromobil savdosi 20 million donadan oshib, yangi avtomobil savdosining qariyb chorak qismini tashkil etishi kutilmoqda [12].

Mazkur jarayon avtomobil ishlab chiqaruvchilarining brend strategiyalarida ekologik barqarorlik, innovatsion texnologiyalar hamda energiya samaradorligi masalalariga ustuvor e'tibor qaratilishiga olib kelmoqda. Misol uchun, 2025-yilda global elektromobil bozorida Xitoyning BYD kompaniyasi yetakchi o'rinlardan birini egallab, qariyb 4 million dona plug-in elektromobil realizatsiya qilgan hamda global bozorning taxminan 19 foiz ulushini egallagan. Bu holat avtomobil brendlarining raqobat strategiyalarida elektromobillar segmentini rivojlantirish hal qiluvchi omillardan biriga aylanganini tasdiqlaydi (2-jadval).

2-jadval. Jahon avtomobil bozorida brend strategiyasini rivojlantirish modeli¹⁰

№	Mustaqil omillar (Independent variables)	Mazmuni	Oraliq omillar (Mediating variables)	Natijaviy omillar (Dependent variables)
1	Innovatsion texnologiyalar	Elektromobillar, avtonom boshqaruv tizimlari, sun'iy intellekt texnologiyalari	Brend imiji	Jahon avtomobil bozorida raqobatbardoshlik
2	Raqamli transformatsiya	Onlayn savdo platformalari, mobil xizmatlar, raqamli marketing	Brend xabardorligi	Bozor ulushining oshishi
3	Marketing kommunikatsiyalari	Reklama strategiyalari, PR faoliyati, ijtimoiy tarmoqlar marketingi	Brend assotsiatsiyalari	Iste'molchilar sodiqligi
4	Mahsulot diversifikatsiyasi	Elektr, gibrid va an'anaviy avtomobillar ishlab chiqarish	Qabul qilingan sifat	Brend kapitalining oshishi
5	Global strategik hamkorlik	Xalqaro hamkorlik, qo'shma loyihalar, global marketing	Brendga ishonch	Kompaniya barqaror rivojlanishi

Mazkur konseptual modelga ko'ra, jahon avtomobil bozorida brend strategiyasining rivojlanishi bir qator strategik omillar ta'sirida shakllanadi. Innovatsion texnologiyalar, raqamli transformatsiya, marketing kommunikatsiyalari hamda mahsulot diversifikatsiyasi avtomobil sanoati korxonalarining brend strategiyasini rivojlantiruvchi asosiy mustaqil omillar sifatida qaraladi. Ushbu omillar brend imiji, brend xabardorligi, brend assotsiatsiyalari va iste'molchilar ishonchi kabi oraliq omillar orqali avtomobil kompaniyalarining jahon bozoridagi raqobatbardoshligi, bozor ulushi hamda brend kapitaliga ta'sir ko'rsatadi. Natijada avtomobil sanoati korxonalarida samarali brend strategiyasini shakllantirish kompaniyaning uzoq muddatli rivojlanishi hamda jahon bozorida barqaror pozitsiyani egallashiga xizmat qiladi.

Jahon avtomobil bozorida yana bir muhim tendensiya — raqamli transformatsiya va iste'molchi tajribasiga asoslangan marketing strategiyalarining rivojlanishidir. Avtomobil kompaniyalari an'anaviy savdo tizimidan bosqichma-bosqich raqamli platformalar asosidagi savdo modeliga o'tmoqda. Bugungi kunda ko'plab global brendlar avtomobillarni onlayn buyurtma qilish, masofadan turib servis xizmatlarini boshqarish hamda mobil ilovalar orqali avtomobil funksiyalarini nazorat qilish kabi xizmatlarni joriy etmoqda [13]. Mazkur yondashuvlar brendning iste'molchilar bilan uzoq muddatli munosabatlarini mustahkamlashga xizmat qilmoqda.

Bugungi kunda Xitoy, AQSh, Yevropa Ittifoqi mamlakatlari, Hindiston va Yaponiya jahon avtomobil bozorining yirik segmentlarini tashkil etadi. Xususan, Xitoy elektromobillar ishlab chiqarish va savdosi bo'yicha yetakchi bo'lib, ayrim yillarda elektromobillar umumiy avtomobil savdosining yarmiga yaqin ulushini tashkil etmoqda. Shu bilan birga, Norvegiyada 2025-yilga kelib elektromobillar yangi avtomobil savdosining 97 foizini tashkil etgani qayd etilgan. Mazkur holat davlat siyosati, subsidiyalar, ekologik standartlar hamda infratuzilma rivoji avtomobil brend strategiyalariga sezilarli ta'sir ko'rsatishini yaqqol namoyon etadi.

Avtomobil brend strategiyalarining rivojlanishida yana bir muhim yo'nalish — mahsulot portfelini diversifikatsiya qilishdir. Zamonaviy avtomobil ishlab chiqaruvchilari elektr, gibrid va an'anaviy dvigatelli avtomobillarni bir vaqtning o'zida ishlab chiqarish orqali turli bozor segmentlarida o'z pozitsiyalarini mustahkamlashga intilmoqda. Masalan, ayrim global kompaniyalar 2030-yilgacha o'z model qatorining qariyb 40–50 foizini elektromobillar tashkil etishini strategik maqsad sifatida belgilagan [14]. Bu esa brend

¹⁰ Muallif ishlanmasi.

strategiyasini texnologik innovatsiyalar, ekologik talablar hamda iste'molchilar ehtiyojlari bilan uyg'unlashtirish zaruratini ko'rsatadi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, global avtomobil brendlari raqobatbardoshligini ta'minlashda quyidagi asosiy strategik yo'nalishlar muhim ahamiyat kasb etmoqda:

1. Innovatsion texnologiyalarni joriy etish — elektromobillar, avtonom boshqaruv tizimlari va sun'iy intellekt texnologiyalarini keng qo'llash.
2. Raqamli marketing va mijoz tajribasi — onlayn savdo platformalari, raqamli servis xizmatlari hamda mobil ilovalar orqali brend bilan doimiy aloqani ta'minlash.
3. Barqaror rivojlanish strategiyalari — ekologik standartlarga mos mahsulotlar ishlab chiqarish hamda karbon neytrallik siyosatini joriy etish.
4. Global brend pozitsiyalash — yangi bozorlarni egallash hamda rivojlanayotgan mamlakatlarda brend imijini mustahkamlash.

Shu bilan birga, avtomobil bozoridagi raqobatning kuchayib borishi kompaniyalarni marketing kommunikatsiyalarini yanada rivojlantirishga undamoqda. Zamonaviy avtomobil brendlari reklama, ijtimoiy tarmoqlar, homiylik loyihalari hamda innovatsion PR strategiyalari orqali brend qiymatini oshirishga intilmoqda. Natijada brend imiji avtomobilni tanlash jarayonida iste'molchilar uchun eng muhim mezonlardan biriga aylanmoqda.

O'zbekiston avtomobil bozori ham so'nggi yillarda jadal rivojlanayotgan segmentlardan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, 2024-yilda mamlakatda jami 402 mingdan ortiq avtomobil sotilgan bo'lib, avtomobil bozori milliy iqtisodiyotning muhim tarmoqlaridan biri sifatida shakllanmoqda. 2025-yil yakunlariga ko'ra esa yangi yengil avtomobillar savdosi qariyb 370 ming donani tashkil etib, bu ko'rsatkich 2024-yilga nisbatan 5,2 foiz o'sishni ko'rsatdi. 2025-yilning dastlabki 9-oyida mamlakatda 296 mingdan ortiq avtomobil realizatsiya qilingan bo'lib, bozorning asosiy ulushi mahalliy ishlab chiqarilgan avtomobillarga to'g'ri kelmoqda [15].

Shu bilan birga, so'nggi yillarda import avtomobillar, ayniqsa elektromobillar hamda Xitoy brendlarining ulushi sezilarli darajada ortib bormoqda. Mazkur jarayonlar O'zbekiston avtomobil bozorida brend strategiyalarini rivojlantirish, marketing kommunikatsiyalarini kuchaytirish hamda innovatsion texnologiyalarni joriy etish zaruratini yanada kuchaytirmoqda. Mahalliy avtomobil ishlab chiqaruvchilar uchun global avtomobil brendlari tajribasini o'rganish, elektromobillar ishlab chiqarishni rivojlantirish hamda raqamli marketing texnologiyalarini keng qo'llash kelgusida milliy avtomobil sanoatining raqobatbardoshligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mazkur tadqiqot doirasida jahon avtomobil bozorida brend strategiyasini rivojlantirishning zamonaviy tendensiyalari ilmiy jihatdan tahlil qilindi hamda global avtomobil sanoatida kuzatilayotgan asosiy transformatsion jarayonlar aniqlandi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, avtomobil sanoatida brend strategiyasining samaradorligi nafaqat mahsulot sifati yoki narx siyosati, balki innovatsion texnologiyalarni joriy etish, raqamli marketing vositalaridan foydalanish, iste'molchilar bilan uzoq muddatli munosabatlarni shakllantirish hamda barqaror rivojlanish tamoyillarini qo'llash bilan ham chambarchas bog'liqdir. So'nggi yillarda global avtomobil bozori elektromobillar segmentining jadal rivojlanishi, raqamli transformatsiya jarayonlarining kuchayishi hamda iste'molchilar xulq-atvoridagi o'zgarishlar bilan tavsiflanmoqda. Mazkur omillar avtomobil ishlab chiqaruvchi kompaniyalarni o'z brend strategiyalarini modernizatsiya qilishga hamda yangi marketing yondashuvlarini joriy etishga undamoqda.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, so'nggi besh yil davomida jahon avtomobil bozorida brend strategiyasining rivojlanishiga bir qator muhim omillar ta'sir ko'rsatgan. Birinchidan, elektromobillar va ekologik toza transport vositalarining keng tarqalishi avtomobil ishlab chiqaruvchilarning innovatsion brend pozitsiyalash strategiyalarini shakllantirishiga xizmat qilmoqda. Ikkinchidan, raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi natijasida avtomobil kompaniyalari marketing kommunikatsiyalarini raqamli platformalar asosida tashkil etish orqali iste'molchilar bilan samarali aloqalarni yo'lga qo'ymoqda. Uchinchidan, global avtomobil bozorida raqobatning ortib borishi kompaniyalarni brend qiymatini oshirish, yangi bozor segmentlarini egallash hamda innovatsion mahsulotlar ishlab chiqarishga yo'naltirmoqda. Natijada brend strategiyasi avtomobil kompaniyalarining uzoq muddatli rivojlanish strategiyasida muhim strategik instrument sifatida namoyon bo'lmoqda.

Bundan tashqari, avtomobil brendlarini rivojlantirishda barqaror rivojlanish (sustainability) tamoyillariga asoslangan strategiyalarni joriy etish ham muhim ahamiyat kasb etadi. Hozirgi kunda ko'plab global avtomobil kompaniyalari karbon neytrallikka erishish, ekologik standartlarga mos transport vositalarini ishlab chiqarish hamda energiya samaradorligini oshirish orqali o'z brend imijini mustahkamlashga intilmoqda. Shu bois ekologik toza texnologiyalarni rivojlantirish avtomobil brendlarining uzoq muddatli strategik ustunligini ta'minlashda muhim omil sifatida namoyon bo'ladi.

Shuningdek, zamonaviy avtomobil sanoatida brend strategiyasining muvaffaqiyati ko'p jihatdan iste'molchilar tajribasini samarali boshqarish bilan bog'liqdir. Kompaniyalar avtomobilni sotib olish jarayonidan boshlab, servis xizmatlarigacha bo'lgan barcha bosqichlarda yuqori sifatli xizmat ko'rsatish tizimini shakllantirish orqali iste'molchilarning brendga bo'lgan sodiqligini oshirish imkoniyatiga ega. Shu nuqtai nazardan, avtomobil ishlab chiqaruvchilar mijozlarga yo'naltirilgan marketing strategiyalarini rivojlantirish, servis xizmatlari sifatini oshirish hamda brend bilan bog'liq ijobiy iste'molchi tajribasini shakllantirishga ustuvor e'tibor qaratishi lozim.

Tadqiqot natijalari asosida quyidagi ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqildi:

Birinchidan, avtomobil kompaniyalarida brend strategiyasini shakllantirish jarayonida innovatsion marketing yondashuvlarini joriy etish zarur. Bunda raqamli marketing texnologiyalari, ijtimoiy tarmoqlar hamda elektron savdo platformalaridan foydalanish brendning global miqyosdagi tanilishini oshirishga xizmat qiladi.

Ikkinchidan, avtomobil brendlarining raqobatbardoshligini oshirish maqsadida elektromobillar va ekologik toza transport vositalarini ishlab chiqarish hajmini kengaytirish hamda energiya samaradorligi yuqori bo'lgan texnologiyalarni joriy etish maqsadga muvofiq hisoblanadi.

Uchinchidan, avtomobil kompaniyalari iste'molchilar bilan uzoq muddatli munosabatlarni shakllantirish uchun mijozlarga yo'naltirilgan servis xizmatlari tizimini rivojlantirishi, avtomobil sotishdan keyingi xizmatlar sifatini oshirishi hamda mijozlar tajribasini boshqarish mexanizmlarini takomillashtirishi lozim.

To'rtinchidan, rivojlanayotgan davlatlar, jumladan, O'zbekiston avtomobil sanoatida ham brend strategiyasini rivojlantirish maqsadida global avtomobil ishlab chiqaruvchilar tajribasini o'rganish, innovatsion texnologiyalarni joriy etish hamda milliy avtomobil brendlarining xalqaro bozordagi imijini mustahkamlash muhim ahamiyat kasb etadi.

Umuman olganda, jahon avtomobil bozorida brend strategiyasini rivojlantirish jarayoni global iqtisodiy tendensiyalar, texnologik innovatsiyalar hamda iste'molchilar ehtiyojlaridagi o'zgarishlar bilan chambarchas bog'liqdir. Kelgusida avtomobil sanoatida brend strategiyasini rivojlantirish masalalarini chuqur ilmiy tahlil qilish, zamonaviy marketing va boshqaruv yondashuvlarini joriy etish hamda innovatsion texnologiyalarni keng qo'llash avtomobil kompaniyalarining global bozordagi raqobatbardoshligini yanada oshirishga xizmat qiladi. Mazkur tadqiqot natijalari avtomobil sanoatida brend boshqaruvi tizimini takomillashtirish, marketing strategiyalarini samarali tashkil etish hamda global avtomobil bozorida barqaror raqobat ustunligini ta'minlashda muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Kapferer, J. The New Strategic Brand Management: Advanced Insights and Strategic Thinking. – London: Kogan Page, 2012. – 512 p.
2. World Bank. Global Economic Prospects – 2024. – Washington, DC: World Bank Publications, 2024. – 256 p.
3. Organisation Internationale des Constructeurs d'Automobiles (OICA). World Motor Vehicle Production Statistics – 2024. – Paris, 2024. – 85 p.
4. Aaker, D. Managing Brand Equity: Capitalizing on the Value of a Brand Name. – New York: The Free Press, 2019. – 336 p.
5. Keller, K. Strategic Brand Management: Building, Measuring and Managing Brand Equity. 4th ed. – Pearson Education Limited, 2013. – 608 p.
6. Batra, R., Myers, J., Aaker, D. Advertising Management. 5th ed. – Upper Saddle River: Prentice Hall, 1996. – 784 p.
7. Keh, H., Nguyen, T. The Effects of Entrepreneurial Orientation and Marketing Information on the Performance of SMEs. Journal of Business Venturing, 2007. – Vol. 22, No. 4. – pp. 592–611.
8. Vahobov, A., Xajibakiyev, Sh., Tadjibayeva, D. Xalqaro iqtisodiy munosabatlar. – Toshkent: O'zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2014. – 464 b.
9. Shodmonov, Sh., G'ofurov, U. Iqtisodiyot nazariyasi. – Toshkent: Iqtisod-moliya, 2010. – 728 b.
10. Salimov, B. Marketing boshqaruvi. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2018. – 312 b.
11. Abdullayev, Q. Marketing. – Toshkent: Fan, 2016. – 356 b.
12. International Energy Agency. Global EV Outlook – 2024: Trends in Electric Mobility. – Paris: IEA Publications, 2024. – 320 p.
13. OECD. Global Automotive Market Outlook – 2025. – Paris: OECD Publishing, 2025. – 210 p.
14. UNIDO. Industrial Development Report – 2024: Turning Challenges into Sustainable Industrial Development. – Vienna: United Nations Industrial Development Organization, 2024. – 280 p.
15. UzAuto Motors. Financial Statements (1H–2025). – Available at: <https://uzautomotors.com/documents/financial-statements-uam-1h-2025-with-signature-and-stamp.pdf>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>